

Groningen, 23 januari 2024

Advies van de adviescommissie bezwaarschriften
aan het college van burgemeester en wethouders

Samenstelling commissie

5.1.2e	voorzitter
5.1.2e	lid
5.1.2e	lid/secretaris

Bezwaarschriftnummer(s)

297599-2023

Indiener(s)

5.1.2e

Onderwerp

Weigering om bezwaarde aan te merken als rechthebbende op particuliere grafruimte

Datum hoorzitting

9 november 2023

Advies commissie

Bezwaar ongegrond verklaren, bestreden besluit in stand laten en verzoek om vergoeding van rechtsbijstandkosten afwijzen

Bijslage(n)

Bezwaarschrift

1. Procedure

Hierbij brengt de adviescommissie bezwaarschriften advies uit over het bezwaar van 5.1.2e 5.1.2e in Groningen (hierna: bezwaarde). De commissie verwijst hier kortheidshalve naar de inhoud van het bezwaar, dat daartoe bij dit advies is gevoegd (bijlage).

Het bezwaar is gericht tegen de weigering van het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) om bezwaarde aan te merken als rechthebbende op de particuliere graf-ruimte met het nummer 5.1.2e in Groningen (besluit van 5.1.2e).

Het bezwaar voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten, die zijn genoemd in de artikelen 6:5, 6:9, 7:1 en 8:1 van de Algemene wet bestuursrecht. De commissie kan daarom toekomen aan een inhoudelijke beoordeling van het bezwaar.

Ter voorbereiding van haar advies heeft de commissie op 9 november 2023 een hoorzitting gehouden. Daarbij is bezwaarde, bijgestaan door 5.1.2e (advocaat-gemachtigde), aanwezig geweest om het bezwaar toe te lichten. Ook is de zitting bijgewoond door 5.1.2e, namens het college. Van de hoorzitting is bij wijze van verslag een geluidsopname gemaakt, die op verzoek aan partijen zal worden verstrekt.

Op 22 november 2023 heeft het college - op verzoek van de commissie - enige aanvullende informatie overgelegd. De commissie heeft die op 23 november 2023 doen toekomen aan de advocaat-gemachtigde van bezwaarde, en haar de gelegenheid geboden daarop binnen twee weken te reageren. De advocaat-gemachtigde heeft dat op 6 december 2023 gedaan.

Daarna heeft de commissie zich beraden op het door haar uit te brengen advies.

2. Beoordeling van het bezwaar

In artikel 28, eerste lid, van de Wet op de lijkbezorging is - voor zover hier van belang - bepaald dat een uitsluitend recht op een graf, welke vorm aan dit recht ook wordt gegeven, alleen schriftelijk kan worden gevestigd.

Van de particuliere graf-ruimte met het nummer 5.1.2e was geruime tijd 5.1.2e de uitsluitend rechthebbende. Zij is op 5.1.2e overleden, en is op 5.1.2e in dit graf begraven. In de kennisgeving die 5.1.2e van het houden van deze begrafenis heeft gedaan, was 5.1.2e vermeld als opdrachtgever, maar is die vermelding handmatig doorgehaald en vervangen door "N.B. Rechthebbende wordt 5.1.2e" (onder toevoeging van diens naam, woonadres en telefoon-nummer).

Het overlijden van 5.1.2e heeft overigens niet tot (rechts-)gevolg gehad dat het recht op dit graf is vervallen. Wel kan het college een grafrecht *vervallen verklaren* als de rechthebbende is overleden en het recht niet binnen één jaar is overgeschreven (destijds bood artikel 10, derde lid, van de Verordening op de gemeentelijke begraafplaatsen van Groningen 2001 daartoe de bevoegdheid), maar niet is gebleken - of gesteld - dat het college zo'n besluit in dit geval heeft genomen. Door de betaling van het grafrecht, die 5.1.2e 5.1.2e is het grafrecht niet schriftelijk gevestigd (zoals artikel 28, eerste lid, van de wet vereist) of anderszins op hem overgegaan.

Het recht op dit graf was toentertijd dus niet ‘vrij’ en kon daarom alleen door overschrijving op naam van bezwaarde worden gesteld.

Het college heeft gesteld dat het, conform de (handmatige) aantekening op de kennisgeving van [5.1.2e] bezwaarde sindsdien verscheidene keren de gelegenheid heeft geboden om een aanvraag in te dienen voor het overschrijven van het grafrecht op zijn naam. Volgens het college is daartoe om te beginnen, kort na de begrafenis van [5.1.2e] twee maal een (overschrijvings-)aanvraagformulier aan bezwaarde toegezonden met het verzoek om dat ondertekend te retourneren. Over een kopie van deze brieven beschikt het college niet (meer), maar in zijn systemen is hiervan als volgt aantekening gemaakt: “13-11-08 nogmaals formulieren ter ondertekening i.v.m. typfout in de naam van de overledene”. Op 7 april 2011 heeft het college opnieuw een (overschrijvings-) aanvraagformulier aan bezwaarde toegezonden met het verzoek om dat ondertekend te retourneren. Van deze brief (met het kenmerk [5.1.2i]) heeft het college een kopie verstrekt. Volgens het college heeft bezwaarde niet op deze brieven gereageerd, waardoor het grafrecht niet op zijn naam is – kunnen worden – overgeschreven.

Bezwaarde heeft daartegen aangevoerd, dat geen van deze brieven hem ooit heeft bereikt. Hij

[5.1.2e]

Wat hiervan ook zij: vast staat, dat het uitsluitend recht op dit graf nu op naam staat van een ander. Het college heeft dat bij besluit van 17 september 2013 desgevraagd overgeschreven op naam van een derde, en bij besluit van 14 maart 2023 op naam van een andere derde (van beide derden is de identiteit de commissie overigens niet bekend). Deze besluiten zijn daarna rechtens onherroepelijk geworden.

Gelet op de Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Groningen 2023 is het voor bezwaarde alleen mogelijk om het uitsluitend recht op dit graf alleen op zijn naam te krijgen:

- met medewerking van de huidige rechthebbende: als deze een aanvraag tot overschrijving doet (artikel 18, eerste lid) of van zijn of haar recht afstand doet (artikel 19);
- zonder medewerking van de huidige rechthebbende: als het bij besluit van 14 maart 2023 toegekende recht vervalt of vervallen wordt verklaard (artikel 20, eerste en tweede lid).

Bezwaarde heeft uitgelegd, dat hem niet bekend is wie de huidige rechthebbende is en dat het college zijn of haar identiteit niet aan hem wil meedelen. Hij kan daarom niet met hem of haar in overleg treden, bijvoorbeeld over het overdragen van het recht. Hij hoop dat de commissie het college zal adviseren om hem alsnog mee te delen, wie de huidige rechthebbende van dit graf is.

De commissie kan en zal dit (ook al onderkent zij de positie waarin bezwaarde zich bevindt) niet doen. Zij moet zich bij haar advies over het bezwaar beperken tot het besluit waartegen het bezwaar is gericht, te weten de weigering om bezwaarde als rechthebbende aan te merken. Een verzoek tot openbaarmaking van de identiteit van degene op wiens of wier naam het recht bij besluit van 14 maart 2023 is overgeschreven, en een gemotiveerde afwijzing daarvan, ligt hier echter niet voor. Om die reden zal de commissie zich daarover hier niet (kunnen) uitlaten.

Volgens de verordening *vervalt* een grafrecht, als a) de termijn van dat recht verloopt, b) de rechthebbende afstand doet van het recht of c) de begraafplaats wordt opgeheven. Maar in dit geval is hiervan geen sprake. Volgens de verordening kan het college een grafrecht (ook al is het toekenningsbesluit rechtens onherroepelijk geworden) *vervallen verklaren*, als a) het grafrecht niet binnen zes maanden na aanvang van de gestelde termijn is betaald en/of aan andere financiële verplichtingen betreffende het graf of de begraafplaats niet tijdig is voldaan, b) de rechthebbende in verzuim blijft om een op grond van de verordening geldende verplichting na te komen of daarmee in strijd handelt, of c) de rechthebbende is overleden en het recht niet binnen één jaar is overgeschreven. Voor zover de commissie weet, is in dit geval ook hiervan geen sprake.

De commissie moet daarom vaststellen, dat het onderhavige grafrecht niet ‘vrij’ is en dat het college niet de bevoegdheid heeft om het bij besluit van 14 maart 2023 overgeschreven recht vervallen te verklaren (en dat ‘vrij te maken’).

De commissie is het dan ook met het college eens, dat op dit moment niet de mogelijkheid bestaat om bezwaarde aan te merken als houder van het uitsluitende recht op dit graf en dat diens verzoek daarom moe(s)t worden afgewezen.

Voor het overige is de commissie niet gebleken van bijzondere feiten en/of omstandigheden die aanleiding zouden kunnen zijn om het bestreden besluit desondanks te herzien.

Het voorgaande neemt niet weg dat de commissie goed begrijpt, en tijdens de hoorzitting ook heeft gemerkt, hoe belangrijk het voor bezwaarde is om (al is het mede-)betrokkenheid bij dit graf te kunnen hebben. Zij hoopt dan ook, dat het bezwaarde toch zal lukken om daarover in familieverband tot overleg en afspraken te komen.

Over verzoek om vergoeding kosten van rechtsbijstand

De commissie is ten slotte van mening dat het verzoek om een vergoeding van de kosten van rechtsbijstand van bezwaarde behoort te worden afgewezen. In artikel 7:15, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht is hierover voorgeschreven: “*De kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, worden door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid*”. Omdat het bestreden besluit volgens de commissie echter niet moet worden herroepen, is zij van mening dat artikel 7:15 geen grond biedt om dit verzoek toe te wijzen.

3. Advies

De commissie adviseert het college om het bezwaar ongegrond te verklaren, het bestreden besluit in stand te laten en het verzoek om een vergoeding van de rechtsbijstandkosten van bezwaarde af te wijzen.

De adviescommissie bezwaarschriften,

De voorzitter,

De secretaris,

5.1.2e

BIJLAGE

Pagina's zijn geweigerd

7 - 10

buiten verzoek